

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Svccinctam Doctrinarum Asceticarum Svmmam Comprehendens - Quam
ad majorem omnium in Ascési proficere cupientium utilitatem ac
subsídium

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1685

§. 12. De Mansuetudine.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48214](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48214)

brarum menti objiciat, consideretque, quanta plurimi ex necessitate, ut pauperes, & infirmi, ac captivi; alij spe vilissimi & incerti lucri, ut mercatores, milites, opifices: alij vanissimæ gloriæ & favoris desiderio, ut Attici: alij denique carnalis & impuri amoris æstro concitati, ut Amasij & Proci, agant & patiantur. Itaque has turmas sibi ostendi à DEO putet, simulque illa olim S. Augustino dicta verba repeti: potuerunt isti & istæ, & tu non poteris? an necessitas, & spes vana plus poterit, quàm gratia, spes, & caritas divina? 3. Ut JESUM, exemplo S. Stephani & S. Antonij, vel ipsum DEUM & totam curiam cælestem, se in pugna inuentem, & tum promissione præmij infiniti, tum suo exemplo animantem, sibi imaginetur. Si enim in hac vita conspectus Ducis, vel astantium, tantos animos addit certantibus vel duellantibus, quid non efficiet tantorum Spectatorum præsentia animo concœpra?

§. XII.

De Mansuetudine.

I. Est Virtus, quâ iram adversus eos, qui nos injuriâ afficere videntur, comprimimus, & moderamur; de qua tria præcipuè Ascetæ scienda sunt.

II. Primum est, ut Naturam atque perfectionem illius bene cognoscat. De Natura itaque sciat, mansuetudinem non in eo consistere, ut nunquam quis irascatur, sed ut, quemadmodum SS. PP. advertunt, sciat, pro quibus, & quibus, quando, & quo modo irascatur. *Neque enim ferire, inquit S. Chrysostomus, absolutè atrocitatis est, nec parcere*

mansuetudinis, sed mitis ille est, qui ferre potest animam
 in seipsum peccata sunt: qui aliis factam injuriatur.
 pulsat. Qui autem id non facit, est deses, & spiritus
 lentus, & nihilo melius mortuo affectus, non perces
 mansuetus. Quare opera danda est, inquit
 tensis, ut illud nobis ante oculos Domini
 mus. Dulcis & rectus Dominus: sicque malis
 tudinem justitiæ, & rectitudinem dulcedini
 mus, ut neque rectitudo sit aspera, neque
 remissa.

III. Porro perfectionem hujus virtutis
 attinet, rectè hanc S. Climacus explicasse
 quentibus verbis: *Initium beata tolerantie (an
 suetudinis) est in amaritudine & dolore animi
 minias suscipere: medium verò eas sine morro
 rare: finis autem & consummatio, summam
 dem tribuere. Vidi ego, inquit ulterius idem
 tres viros Religiosos, ex quibus unus mordebat
 dem injurijs & perturbabatur, sed tamen in silen
 mebat iracundiam. Alius verò gaudebat quidem
 luctu suo, sed ejus, qui se maledictis insectatus
 peccato angebatur. Tertius verò proximi tantum
 na secum volvens, vim ardentium lacrymarum
 fundebat. Eratque suave spectaculum timoris,
 cedis, & caritatis operarios aspicere.*

IV. Alterum est, ut sciat, aptum &
 medium, ad prædictam perfectionem hujus
 obtinendam, quale quidem sapienter S. Chrysostomus
 mus assignavit, dum dixit: *Hoc pacto Christi
 Discipuli, si mansueti fuerimus, & mitis ingenij,
 de autem tales siemus? Si nostra frequenter
 reputabimus, si lugebimus, si flebimus. Neque*

anima tanti doloris particeps irritari atque irasci pati-
 injuriatur. Ubi fletus, ira esse non potest: ubi dolor & con-
 fessio, & tritio, longè abest omnis irritatio. Mens enim dolore
 percussa non studet elationi, sed amarè ingemiscit.

V. Tertium est, ut, cum potissima mansuetu-
 dinis exercendæ occasio in regendis & corrigendis
 alijs reperiatur, ante omnia sciat Asceta, quomodo
 suavitas cum gubernatione aut correptione aliorum
 conjungi debeat. Quâ quidem in re pro primo prin-
 cipio ponenda est illa S. Laurentij Justiniani senten-
 tia: *Frater mandante Domino corripatur blandè ac
 dulciter; nam mollibus potius, quàm duris sermoni-
 bus compungitur animus delinquentis.* Deinde verò
 bene cognoscere studeat, in quo asperitas guberna-
 tionis aut correctionis consistat; ubi præ reliquis fa-
 cem præfert P. Claudius Aquaviva Societatis JESU
 Generalis, dum sic loquitur: *Asper est & gravis Su-
 perior, cum nimium credulus primis quibusque de-
 lationibus tenaciter adhæret, nec ab eis se abduci pa-
 titur. Asper est, cum quasi omnes transgressiones
 æquales sint, easdem minoribus, quas majoribus
 pœnas decernit. Asper est, cum ijs, quæ sola moni-
 tione corrigi possunt, actiora adhibet medicamenta.
 Asper est etiam, cum loci & temporis momenta, &
 opportunitatem expectare nescit: cum errata, quæ
 secretâ correctione emendanda fuerant, ita palàm fa-
 cit, ut subditum confundat: cum in corrigendo ira-
 cundiâ magis agi, quàm Zelo & caritate duci se o-
 stendit, verbis ac gestibus incompositi ac perturbati
 animi signa exhibens: quæ non modò nihil confe-
 runt ad consequendum, quod sibi proposuit, sed etiam
 maximè nocent.* Nam cum duo sint, quæ in sub-
 dito-

ditorum animis, cum castigantur, plurimum
solent, alterum reverentiae, quae erga Superiores
ciuntur, ex opinione de illius virtute ac pro
concepta; haec sane opinio debilitetur, necesse
cum illum vident hominem esse similem alijs
minus, quam alios, ad passionum impetus
tum! alterum persuasio, quae se diligere creditur
certè minui necesse est, cum quis viderit, Superiorem
rem neque paternè, neque amanter secum
Asper denique est, cum omnino non ostendit
xitate se moveri, & desiderio perfectionis Filium
cum reprehensionis austeritatem non temperat
cedine spei, quam de illorum emendatione
profectu praefecerat. Haecenus Claudius, quibus
di possunt alia quaedam indicia, quae in Indutibus
libello consignavit: nempe 1. Si res ipsa, quae
jungitur, gravis sit, & importabilis, saltem re
virium illius, cui injungitur: Si verbis asperitas
modoque despotico injungatur: Si urgeatur
tio eo tempore, quo subditus non est probe dis
tus, nec detur tempus & auxilia, ut se disponat
tam gravia, quam levia eodem ardore exigantur
omnes subditi rationes & excusationes, primo
aspectu tanquam tentationes, eo benignè non
to, rejiciantur: si se suspiciosum ostendat Superiorem
& ita affectum erga aliquem, ut putet subditus
in re se illi posse satisfacere: si malam de subdito
pinionem praefecerat, & omnia in deteriorem partem
interpretetur: si in rebus injungendis non tanquam
rationalem & volentem Filium, sed tanquam
me instrumentum movere videatur: si ita loquatur
aut jubeat aliquid, ut æquivocè & obscurè dicatur

velit, quasi studio nolit intelligi, quo semper liberum ei sit, subditum atquere: si neget ferè, quæ petuntur: est enim habenda ratio rei, quæ petitur: ejus, qui petit: adificationis Externorum & Nostrorum: denique ejus, qui petit, utilitatis. Denique huc etiam pertinet doctrina à S. Isidoro Pelusiota tradita, dum ait: *Quemadmodum periti Medici in morborum initijs remedia hand temerè adhibent, verum aliquantisper expectant, dum morbus de acrimonia nonnihil remittat, ac tum demum ad medendam se conferunt, eodem modo nec vigente mœrore, eum, qui præ ipsius magnitudine velut temulentia quâdam laborat, objurgare convenit (nam alioqui sermonem non secus ac collyrium, inutilem imprudentes reddemus) verum postea, quam ad tempus mœroris socios nos præbuerimus, atque hujusmodi affectum nonnihil sedari sciverimus, ita demum ad curationem proficisci.*

§. XIII.

De Patientia.

I. Est virtus, quâ mala hujus seculi æquo animo sustinemus, ita ut propter illa nec interiùs immoderatè turbemur, aut tristemur, nec exteriùs aliquid minùs honestum, aut decorum admittamus; de qua sequentia Ascetæ specialiter notanda sunt.

II. Primò generalia quædam fundamenta bene apprehendenda sunt, quorum primum est: Ut firmissimè sibi persuadeat, neminem sine tribulatione esse, id quod pulchrè S. Augustinus super illud Apostoli: Flagellat DEUS omnem, quem recipit: indicavit dicens: Itane omnem? Ubi te volebas absconde-